

Sygn. akt III RC 235/22

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2023r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie :

Przewodniczący : sędzia Rafał Agaciński

Protokolant : st. sekr. sąd. Anna Domagalska

po rozpoznaniu w dniu 21 lipca 2021r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa D. I.

przeciwko małoletniej K. I. reprezentowanej przez matkę W. K.

o obniżenie alimentów

oddala powództwo,

zasądza od powoda D. I. na rzecz małoletniej pozwanej K. I. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,

zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wągrowcu na rzecz adw. J. W. kwotę 1107 zł (tysiąc sto siedem złotych) brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

sędzia Rafał Agaciński

Sygn. akt III RC 235/22

UZASADNIENIE

Powód D. I. złożył w dniu 17.10.2022r. pozew przeciwko małoletniej pozwanej K. I., reprezentowanej przez matkę W. K., domagając się obniżenia dotychczasowej renty alimentacyjnej do kwoty 300 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu powód podniósł, że przebywa w zakładzie karnym i nie jest zatrudniony odpłatnie, dlatego nie jest w stanie płacić bieżących i zaległych alimentów na rzecz córki.

Małoletnia pozwana, reprezentowana przez pełnomocnika, w piśmie procesowym z dnia 4.04.2023r. sprecyzowała swoje ostateczne stanowisko w sprawie w ten sposób, że wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc, że od poprzedniego orzeczenia o wysokości alimentów nie nastąpiła zmiana okoliczności, która uzasadniałby obniżenie alimentów na rzecz małoletniej.

Sąd ustalił, co następuje:

Dotychczasowa wysokość renty alimentacyjnej wynika z wyroku zaocznego z dnia 4.07.2022r. w sprawie III RC 75/22 wydanego z powództwa D. I. o podwyższenie alimentów, na mocy którego uwzględniono w całości żądanie D. I. zasądając od niego na rzecz małoletniej K. I. podwyższoną rentę alimentacyjną w kwocie po 700 zł miesięcznie, począwszy do dnia 1.07.2022r. płatną z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej W. I. i to w miejsce renty alimentacyjnej orzeczonej w pkt 5 wyroku Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 3.09.2019r. w sprawie III RC 57/19,

W tym czasie D. I. odbywał karę pozbawienia wolności od dnia 9.04.2019r. za przestępstwa i wykroczenia umyślne z art. 280 § 1 kk, art. 190 § 1 kk, art. 157 § 1 kk, art. 278 § 5 kk, art. 275 § 1 kk, art. 119 § 1 kw, art. 141 kw. Koniec jego kary obliczono na dzień 6.02.2027r. W zakładzie karnym nie był zatrudniony odpłatnie i nie posiadał żadnych dochodów. Powód D. I. argumentował własny pozew o podwyższenie od niego alimentów na rzecz dziecka tym, że małoletnia córka pójdzie do szkoły i wzrosną jej wydatki i potrzeby na co potrzebne będą zasądzone alimenty.

Obecnie sytuacja powoda D. I. nie uległa żadnej zmianie. Nadal przebywa w zakładzie karnym na podstawie tych samych orzeczeń karnych. Nie pracuje zarobkowo. Poza małoletnią pozwaną nie ma innych osób na utrzymaniu. Sytuacja powoda nie uległa zmianie w porównaniu do dnia poprzedniego orzekania o wysokości alimentów w lipcu 2022r.

Małoletnia K. I. ur. (...) mieszka wraz z matką W. K. i przyrodną siostrą A. M. ur. (...) Matka pozwanej ma 22 lata i nadal uczy się zaocznie w technikum administracji w P. oraz pobiera na swoją rzecz alimenty od ojca M. K. w kwocie 500 zł miesięcznie. Nie posiada wyuczonego zawodu. Na córkę A. M. jej ojciec płaci alimenty oraz dodatkowo przekazuje córce zakupy. Matka pobiera na dzieci świadczenia 500+ i zasiłki rodzinne. Na koszty mieszkania składają się opłaty za: prąd 350 zł za 2 miesiące i rozliczenie roczne w kwocie 648 zł, wodę 90 zł za 2 miesiące, wywóz szamba 120 zł za 3 miesiące, podatek od nieruchomości 89 zł kwartalnie, wywóz śmieci 350 zł rocznie, opłata roczna za korzystanie z działki 520 zł, składka członkowska na spółdzielnię działkowców 6 zł. Ogrzewanie mieszkania w sezonie grzewczym kosztuje 3000-3500 zł. Małoletnia K. w czerwcu 2023r. ukończyła zerówkę w przedszkolu i od września 2023r. rozpocznie naukę w I klasie szkoły podstawowej. Za obiady w zerówce opłata wynosiła 200 zł miesięcznie, 300 zł rocznie za zajęcia warsztatowe, 20 zł rocznie za herbatę, 50 zł rocznie na ręczniki i wodę. W ciągu roku odbyły się 4 wycieczki, a każda kosztowała 50 – 80 zł. Telefon dziecka kosztuje 35 zł miesięcznie. Internet 110 zł miesięcznie. Wyżywienie dziecka kosztuje około 500 zł miesięcznie, ubranie i obuwie około 150 zł, środki czystości, chemia i kosmetyki około 150 zł. Koszty utrzymania małoletniej pozwanej w porównaniu do poprzedniego orzekania o alimentach uległy zwiększeniu.

W PUP w W., O. i P. były oferty pracy dla pracowników budowlanych lub osób bez zawodu z co najmniej najniższym wynagrodzeniem w wysokości obecnie 3600 zł brutto lub wyższym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: oświadczenie powoda D. I. 82 akt – nagranie na płycie na 84 akt, zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej W. K. k 82, 127v – nagranie na płycie na k 84 akt i 130 akt oraz dokumentów w postaci: informacji zakładu karnego k 72 akt, informacji PUP w W., O. i P. k 64-70 akt oraz dokumentów w aktach III RC 75/22 tut. Sądu.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie w zakresie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia był w istocie pomiędzy stronami bezsporny, natomiast z takiego stanu faktycznego strony wyprowadzały odmienne wnioski w zakresie istnienia przesłanek obniżenia renty alimentacyjnej na rzecz dziecka, o czym będzie mowa niżej.

Sąd dał wiarę zeznaniom obu stron, bowiem były one spójne, logiczne, zgodne z doświadczeniem życiowym i znajdowały potwierdzenie w treści zebranych w sprawie dokumentów.

Treść i autentyczność zebranych w sprawie dokumentów nie wzbudziła wątpliwości Sądu z urzędu, a same strony w tej kwestii nie zgłaszały zarzutów, wobec czego uznano dokumenty z wartościowy dowód w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą roszczenia powoda był art. 138 krio, zgodnie z którym zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego można żądać w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokojenia potrzeb własnymi siłami. Rozstrzygnięcie w oparciu o art. 138 krio wymaga zawsze, po pierwsze, porównania stanu istniejącego w dacie poprzedniego ustalenia wysokości alimentów ze stanem istniejącym w dacie orzekania o zmianie alimentów, po drugie oznacza, że upływ czasu, jaki nastąpił od daty ostatniego orzeczenia lub ugody ustalającego alimenty do daty orzekania o zmianie alimentów sam w sobie nie może jeszcze przemawiać za zasadnością powództwa. Na stronie powodowej ciąży wówczas obowiązek wykazania, że zmiany takie nastąpiły stosownie do ogólnej reguły dowodowej z art. 6 kc. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 krio należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowe i majątkowe stron.

Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci wynika z art. 133 § 1 krio, w myśl którego rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Przepis ten ustanawia zasadę równej stopy życiowej pomiędzy rodzicami a dziećmi i to niezależnie, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie. Zgodnie zaś z art. 135 § 1 krio zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego określają zarobki i dochody, jakie uzyskałby przy pełnym wykorzystaniu swych sił fizycznych i zdolności umysłowych, nie zaś rzeczywiste zarobki i dochody. Ponadto ustawodawca w § 2 art. 135 krio przewidział możliwość wykonania obowiązku alimentacyjnego w całości lub części względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie także poprzez osobiste starania o jego utrzymanie lub wychowanie. W tym wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (por. teza IV i VII uchw. SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988r., nr 4, poz. 42 oraz orz. SN z 10.10.1969 r. III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15).

W myśl art. 136 krio, jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Dotyczy to w szczególności osób, na których ciąży ustawowy obowiązek alimentacyjny, którzy w rezultacie dopuszczenia się umyślnych przestępstw z własnej winy doprowadzili do utraty możliwości wykonywania pracy zarobkowej na skutek odbywania kary pozbawienia wolności (por. teza IV i VII uchw. SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988r., nr 4, poz. 42 oraz orz. SN z 10.10.1969 r. III CRN 350/69, OSNCP 1970, nr 2, poz. 15).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt ustalonych okoliczności faktycznych, należy stwierdzić, że powód, mimo ciężącego na nim ciężaru dowodowego z art. 6 kc, nie udowodnił zmiany okoliczności w porównaniu do sytuacji istniejącej w czasie poprzedniego ustalania wysokości alimentów w wyroku z dnia 4.07.2022r. w sprawie III RC 75/22, które uzasadniałyby obniżenie renty alimentacyjnej (art. 138 krio).

Poprzednio, tak jak obecnie, powód odbywa karę pozbawienia wolności za popełnione przestępstwa i wykroczenia umyślne. Poprzednio i obecnie nie osiąga dochodów w zakładzie karnym. Sam powód na rozprawie w dniu 22.03.2023r. przyznał, że nic się nie zmieniło w jego sytuacji w porównaniu do lipca 2022r. (k 82 akt). Odbywanie

kary pozbawienia wolności jest tylko i wyłącznie konsekwencją zawinionych, i to z winy umyślnej, przestępstw i wykroczeń, których dopuścił się powód, a co za tym idzie powód nie może z tego wywodzić dla siebie korzystnych skutków prawnych i domagać się na tej podstawie obniżenia dotychczasowej wysokości renty alimentacyjnej na rzecz małoletniego dziecka, na którego lożenie sam się zgodził wytaczając powództwo w sprawie III RC 75/22.

Powód nie wykazał zmniejszenia się jego możliwości zarobkowych w rozumieniu art. 136 krio w porównaniu do chwili poprzedniego orzekania o wysokości alimentów. Obecnie możliwości zarobkowe powoda wynoszą co najmniej 3600 zł brutto miesięcznie, co pozwoliłoby powodowi na realizowanie swojego obowiązku alimentacyjnego wobec dziecka oraz ponoszenie własnych kosztów utrzymania na wolności.

Powód nie udowodnił również zmniejszenia się usprawiedliwionych potrzeb małoletniej pozwanej. W istocie wraz z wiekiem dziecka koszty jego utrzymania wzrastają i powstają też nowe dalsze koszty zaspokojenia potrzeb dziecka. W niniejszej sprawie koszty utrzymania małoletniej pozwanej wzrosły w porównaniu do sytuacji z chwili poprzedniego ustalania wysokości alimentów w 2022r.

Możliwości zarobkowe matki dziecka pozostają natomiast na podobnym poziomie jak poprzednio i wynoszą co najmniej równowartość najniższego wynagrodzenia za pracę. Nie można przy tym wymagać, aby matka opiekująca się dwójką małoletnich dzieci miała szukać pracy poza granicami powiatu, w którym mieszka i dojeżdżać codziennie do odległego miejsca pracy i jednocześnie wychowywać dzieci. Ponadto matka realizuje częściowo swój obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste staranie o utrzymanie i wychowanie dziecka, od czego zupełnie jest uwolniony powód (art. 135 § 2 krio).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że powód nie udowodnił istotnej zmiany okoliczności w porównaniu do chwili poprzedniego orzekania o wysokości renty alimentacyjnej, wobec czego na podstawie art. 6 kc w zw. z art. 138 krio, powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu orzeczono jak w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 108 § 1 kpc i art. 98 § 1 i § 1(1) kpc w zw. z § 2 pkt 3 i § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 z późn. zm.).

W punkcie 3 zasądzone na rzecz adwokata z urzędu ustanowionego dla powoda koszty nieopłaconej pomocy prawnej przyjmując stawkę wynikającą z § 2 pkt 3 i § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 z późn. zm. – por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20.12.2022r. SK 78/21 oraz z dnia 13.06.2023r. SK 83/19), zwiększoną o kwotę podatku od towarów i usług według stawki podatku obowiązującej dla tego rodzaju czynności na podstawie przepisów o podatku od towarów i usług, zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. Dz. U. z 2019r., poz. 18 z późn. zm.).

Natomiast orzekanie o kosztach sądowych było zbędne, ponieważ powód został zwolniony postanowieniem z dnia 14.11.2022r. od kosztów sądowych w całości, a strona pozwana korzystała z ustawowego zwolnienia od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych na podstawie art. 96 ust. 1 pkt 2 uksc.

sędzia Rafał Agaciński